

شب شعر خاقانی شروانی در تبریز

نشست بزرگداشت شاعر نامی حکیم افضل الدین بدیل خاقانی با حضور مدیر بنیاد ایران‌شناسی آذربایجان شرقی، اساتید، اعضای هیئت علمی دانشگاه و پژوهشگران این حوزه برگزار شد.

ایسنا/آذربایجان شرقی نشست بزرگداشت شاعر نامی حکیم افضل الدین بدیل خاقانی با حضور مدیر بنیاد ایران‌شناسی آذربایجان شرقی، اساتید، اعضای هیئت علمی دانشگاه و پژوهشگران این حوزه برگزار شد.

محمد طاهری خسروشاهی، مدیر بنیاد ایران‌شناسی استان، روز پنج‌شنبه ۴ بهمن ماه، در این نشست ضمن قدردانی از تمام اساتید این حوزه برای زنده نگه داشتن شعر و ادب پارسی و ترکی، بیان کرد: بنیاد ایران‌شناسی هر ماهه جلساتی را برای بررسی و شعرخوانی ادبیاتمان برگزار می‌کند تا علاقه‌مندان و پژوهشگران این حوزه را دورهم جمع کند. این جلسات دستاوردهای علمی و پژوهشی بسیاری را رقم زده که امید به تداوم این جلسات داریم.

وی در ادامه به خصوصیات اخلاقی خاقانی اشاره کرد و گفت: این شاعر فرهیخته، علاوه بر آثار فاخری که دارد؛ از نظر اخلاقی نیز غرور و خودستایی اش زبانزد بوده است. در کتاب سفینه تبریز که یکی از مهم‌ترین مجموعه‌های ادبی و گنجینه شهر تبریز و متضمن به ۲۵۰ رساله شخصی ابوامجد تبریزی است؛ درباره چنین خانه خاقانی مستنداتی هست. گویا خاقانی منزل خودش را که در حوالی میدان کهن (سه راه امین) کنونی است، به صورتی چیده بود که هنگام دیدار با دیگر شاعران، خودش همیشه در صدر و بر سفره و بقیه فروتر از او می‌نشستند.

سعیدالله قره بیگلو، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز نیز در ادامه جلسه گفت: خاقانی یک شاعر استثنایی است. نه من باب تعصب، بلکه من باب علاقه شخصی، خاقانی را می‌توان بی‌نظیرترین شاعر _ حداقل در زبان فارسی _ در زمینه تصویرسازی دانست. او یکی از متدین‌ترین و ادیب‌ترین شاعران کشورمان بوده است.

وی دلیل رواج کمتر اشعار خاقانی میان مردم را، پیچیدگی زبان او دانست و افزود: تفاوتی ندارد که شاعر به ترکی یا پارسی سخن گفته باشد، مهم نحوه بیان و لفظ پیچیده این شاعر است. خاقانی یکی از پیچیده‌ترین زبان‌ها را در شعر دارد که همین امر باعث سختی تحلیل آثارش می‌شود.

احمد گلی، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان نیز در ادامه این جلسه به چگونگی شعرگویی خاقانی پرداخت و اظهار کرد: ادبیات دنیای چگونه گفتن است، همه شاعران و ادیبان یک چیز می‌گویند اما نحوه بیان شان متفاوت است. خاقانی نیز دیدگاهی متفاوت را در آثار خود ارائه می‌کند که یکی از پیچیده‌ترین شیوه‌های بیان شعر است. اساتید بسیاری به تدریس تحلیل و تدریس این اشعار پرداخته‌اند که هرکدام حدیث مفصلی برای گفتن دارند. متأسفانه شمع خاقانی شناسی رو به خاموشی می‌رود که امید داریم این شعله فروزان تر شود.

وی افزود: تاثیر شاعران از همدیگر یک امر مسلم است. برای مثال در دیوان غزل حافظ کمتر مفهومی هست که آفریده ذهن و زبان خود حافظ باشد. دیوان او عصاره پنج و نیم قرن گذشته خودش است. از نظر سیر غزل فارسی اگر قلندری عطار نبود، مولوی نبود، اگر غزل ایهام‌آمیز خاقانی نبود، حافظ هم متولد نمی‌شد. به همین دلیل، یکی از طبیعی‌ترین شیوه‌های شرح متون، شرح شعر به شعر است.

وی در زمینه ویژگی‌های زبان خاقانی بیان کرد: اگر شعر را مطابق دیدگاه فرمالیست‌ها، رستخیز کلمات به معنی هنجارگریزی بدانیم، هنجارگریزتر و آشناگریزتر از زبان خاقانی نخواهیم یافت. این دلیل شیرینی اشعار اوس است. خاقانی به کسی ویزا نمی‌دهد، و اگر داد کسی از سرزمین اشعار او برنمی‌گردد.

ابراهیم پوردرگاهی استاد دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، نیز در این جلسه اظهار کرد: اساتید همیشه ذکر کرده‌اند که کسی که یک قصیده خاقانی را خوب بداند، با سواد است. آثار خاقانی انسان را به پستی بلندی هنری و علمی می‌برد و برمی‌گرداند. شعر فنی خاقانی ارزش بالایی دارد. گویی خاقانی به هرچه دست می‌زند جواهر می‌آفریند. دشواری اشعار خاقانی در رویه بیرونی آن است و درونش لطف خاصی دارد. مگر در اشعار عرفانی که مبحثی سنگین و پر کار است.

وی هم چنین از نبود ارزش گذاری درست برای ادبیات کشورمان گلایه کرد و گفت: ادبیات ما پر از خاقانی‌ها، سعدی‌ها، مولاناها و... است اما چون متعلق به ادبیات خودمان است، ارزش مورد نیاز برایشان قائل نیستیم. به جای بیگانه پرستی، باید به ادبیات خودمان مفتخر باشیم.